

ВИВЧЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ПЕРЕВ'ЯЗУВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НА УКРАЇНСЬКОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ

© **Н.В. Хохленкова, Т.Г. Ярних, О.М. Купріянова**

Національний фармацевтичний університет, Харків

Резюме: проаналізовано асортимент перев'язувальних засобів, що представлені на ринку України з точки зору їх виробників, спектра застосування та асортиментних груп. На основі проведених досліджень показано перспективність розробки нових видів ранових пов'язок вітчизняного виробництва на основі сировини природного походження, які б мали достатню кровоспинну, антимікробну і протизапальну дію з мінімальними побічними проявами.

Ключові слова: перев'язувальні засоби, виробництво, асортимент.

Вступ. З розвитком науково-технічного прогресу та підвищенням темпу життя значно зросла частота дії на людину несприятливих та травмуючих факторів, що призводять до поранень різного ступеню складності, шкірних захворювань, вивихів та інших станів, що потребують консервативного лікування чи хірургічних втручань. Це пояснює стабільно широкий асортимент перев'язувальних засобів (ПЗ) на ринку України, призначених для застосування як на побутовому рівні, так і у лікувально-профілактичних закладах [1, 5]. Проте велика кількість асортиментних позицій, що мають специфічні властивості й показання до застосування залежно від фази ранового процесу й особливостей його протікання, все ж не завжди сповна може задовольнити потреби споживача.

Поняття ПЗ включає групу предметів, що накладаються безпосередньо на рану з метою оптимізації умов її загоєння, а саме для перев'язки ран та опіків, тампонади ран при кровотечах, накладенні пов'язок після хірургічних втручань з метою осушення рани та захисту її від вторинної інфекції, та виробни, призначені для

фіксації та компресії. Існує декілька підходів до класифікації цієї групи виробів медичного призначення, однак найбільш інформативним та застосовуваним є розподіл перев'язувальних засобів відповідно до мети застосування [1, 3]. Виділяють такі групи:

- засоби для закриття ранових поверхонь;
- засоби для фіксації перев'язувального матеріалу;
- засоби для фіксації суглобів та компресії кінцівок;
- компресійні пов'язки.

Асортимент ПЗ представлений ватою (11,67%), марлею (10,34%), серветками (5,84%), різноманітними бинтами (19,09%) та пластирами (36,88%), компресами (1,33%), перев'язувальними пакетами (1,59%), пов'язками (13,26%) [1, 6].

Марля медична, представлена на українському ринку, ділиться на бавовняно-паперову та бавовняно-віскозну виробництва України (41,03%), Росії (28,20%) та інших країн (30,77%) (табл. 1). Найбільш відомими виробниками є "Віола", "Аріадна", "Кампус Коттон Клуб".

Таблиця 1. Аналіз виробників ПЗ на ринку України

Найменування	Україна, %	Росія, %	Іноземні виробники, %
Вата	22,27	22,73	75
Марля	41,03	28,2	30,77
Бинти	23,61	25	51,39
Серветки	18,18	27,27	54,55
Пластери	5,17	8,62	86,21
Ранові покриття	9,84	11,47	78,69

Вата виготовляється з бавовни або бавовняно-віскозної суміші. Асортимент включає такі товарні типи, як очна (2,27%), хірургічна (22,73%) та гігієнічна вата (73%) стерильна та нестериль-

на переважно іноземного виробника (50%), а також українського (27,27%) та російського (22,73%) виробництва. Провідні виробники – "Ватфарм", "Укрвата".

Асортиментна група бинтів поділяється на гіпсові (11,11%), еластичні (37,5%) та марлеві медичні (51,39%). Панівну частку ринку охоплюють іноземні виробники (63,89%), основні з яких "Тонус", "Кампус Коттон Клуб".

Необхідно виділити серветки марлеві, які використовують як готові операційно-перев'язувальні засоби. Умовно цю групу можна поділити на фармакологічно індивідуальні (54,55%) марлеві серветки (стерильні та нестерильні) та на фармакологічно активні ("Лізоамід", "Протеокс-Т" та ін. (45,45%)). На українському ринку представлені також антисептичні серветки, просочені етиловим спиртом, а також вуглецеві серветки. Продукція вітчизняного виробника складає 18,18% ("Лубнифарм", "Ватфарм" та ін.), російського – 27,27% ("Ахтамар", "Апполо" та ін.), іноземного – 54,55% (переважно Ізраїль, Китай).

Одна з найбільш вагомих асортиментних груп – покриття для ран, що представлені переважно пов'язками, які включають не тільки традиційні текстильні (ткані та неткані) вироби, а й гідроколоїдні, плівкоутворюючі матеріали, плівки, мембрани, губки та комбіновані матеріали. За допомогою інноваційних технологій покриття для ран виконують не лише захисну функцію, а й лікувальну, а також активно впливають на процес загоєння рани за рахунок створення особливого мікроклімату у рані. Існує багато підходів до класифікації цієї групи виробів.

Згідно з механізмом дії виділяють адсорбуючі покриття, покриття, що запобігають випару ексудату, ізолюючі покриття, покриття, що не прилипають, та покриття, що розсмоктовуються. За формою виготовлення та способом застосування виділяють губки (4,92%), гелеутворюючі (14,75%), плівкові (77,04) та аерозольні покриття (3,29%). Спектр дії цієї групи виробів, доступних українському споживачу, надзвичайно широкий і представлений адсорбційною, автолітичною, протеолітичною, еластолітичною, колагенолітичною, антимікробною, знеболюючою дією. Покриття для ран виготовляють з таких матеріалів, як віскоза, поліуретану, поліпропілену, суміші віскози та поліестеру ("Віванет"), натрій-карбоксиметилцелюлози та волокон ліоцелу ("Гідрофібер"), на які нанесені фармакологічно активні речовини – альгірати кальцію або натрію, хітозан ("Хітозан"), дальцекс-трипсин ("Пам-Т"), срібло ("Сілкофікс"). На жаль, дуже мала частка продукції належить українським виробникам – 9,84% ("Ватфарм", "Євразія"), і лише половина з вітчизняної продукції є фармакологічно активними. 11,47% покриттів – російського виробництва ("Апполо", "Поліферм"), 78,69% – іноземного (основними є "Хартман", "Тосама").

На ринку ПЗ повніше представлена група пластирів. Основний принцип їх класифікації полягає у поділі на епідерматичні, ендерматичні та діадерматичні [4-6]. Останні здебільшого пред-

Асортимент перев'язувальних засобів на ринку України

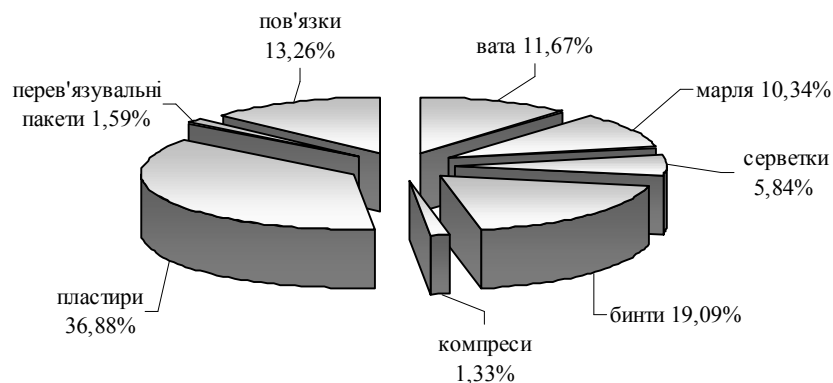

Рис. 1. Асортимент перев'язувальних засобів на ринку України.

ставлені трансдермальними терапевтичними системами та згідно з законодавством віднесені до групи лікарських засобів, тоді як епідерматичні та ендерматичні пластирі є виробами медичного призначення.

Основа пластирів, присутніх на українському ринку, виготовляється здебільшого з віскози, бавовни, шовку, целюлози, поліпропілену, поліуретану, полівінілхлориду, поліетилену. Сорбційна подушечка виготовлена найчастіше з віскози чи гідроколоїду та приєднана до основи за

допомогою акрилатного, каучукового клею, латексу або термоклею. Як фармакологічно активні речовини для просочення подушечки використовують суто синтетичні субстанції, такі, як йодоформ, хлоргексидину біглюконат, бензалконію хлорид, риванол, саліцилову кислоту (мозольні пластирі), брильянтовий зелений [7, 8].

Пластирі застосовують з метою фіксації, захисту ушкоджень від забруднень та вторинного інфікування, лікування пупкової грижі у немовлят, зупинення кровотечі; вони мають антисеп-

тичну, ранозагоювальну, зігріваючу, кератолітичну дію. Цей сегмент фармацевтичного ринку майже повністю належить іноземним компаніям (86,21% – “Урго”, “Фармапласт”, “Тосама”, “Хартман”), російські виробники представляють 8,62% (“Верофарм”, “Новосибхімфарм”), а українські – лише 5,17% асортиментних позицій (“Сарепта”, “Вітапласт”).

Висновок. Аналіз ринку перев'язочних засобів свідчить про те, що більшість необхідних

українському споживачу виробів виготовлено за кордоном, що знижує їх економічну та фізичну доступність. Фармакологічна активність зумовлена здебільшого синтетичними діючими речовинами, що обмежує можливість їх використання, зокрема у дитячій та геріатричній практиці. Таким чином, незважаючи на широкий асортимент, все ж існує потреба у розробці нових видів ранових пов'язок вітчизняного виробництва на основі сировини природного походження.

Література

1. Бабичева Е. Обзор рынка перевязочных средств Украины за I полугодие 2007 года / Е. Бабичева // Провизор. – 2007. – № 24. – С. 20-22.
  2. Бобылев Н. Коммерческие продажи пластырей в России по итогам 9 месяцев 2005 г. / Н. Бобылев // Фармацевтический вестник. – 2006. – № 5(410).
  3. Грудачева С. Рынок перевязочных средств – вотчина российских производителей / С. Грудачева // Фармацевтический вестник. – 2004. – № 17(338). – С. 17-22.
  4. Державна Фармакопея України / Державне підприємство „Науково-експертний фармакопейний центр”. – 1-ше вид. – Доп. 2. – Харків: Державне підприємство “Науково-експертний фармакопейний центр”. – 2008. – 620 с.
  5. Иванова Е. Встречаем новые технологии / Е. Иванова // Фармацевтический вестник. – 2007. – № 27(474). – С. 32-38.
  6. Компендиум 2006 – лекарственные препараты / под ред. В.Н. Коваленко, А.П. Викторова. – К.: МОРИОН, 2006. – 2270 с.
  7. Машковский М.Д. Лекарственные средства. – 15-е изд., перераб., испр. и доп. – М.: ООО «Издательство Новая Волна», 2005. – 1200 с.
- Шаповалов С.Г. Современные раневые покрытия в комбустиологии / С.Г. Шаповалов // “ФАРМиндекс-Практик”. – 2005. – № 8. – С. 38-46.

ИЗУЧЕНИЕ АССОРТИМЕНТА ПЕРЕВЯЗОЧНЫХ СРЕДСТВ НА УКРАИНСКОМ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОМ РЫНКЕ

Н.В. Хохленкова, Т.Г. Ярных, О.Н. Куприянова

Национальный фармацевтический университет, Харьков

Резюме: проведен анализ ассортимента перевязочных средств, которые представлены на рынке Украины, с точки зрения их производителей, спектра применения и ассортиментных групп. На основании проведенных исследований показана перспективность разработки новых видов раневых покрытий отечественного производства на основе сырья природного происхождения, которые имели бы кровоостанавливающее, антимикробное и противовоспалительное действие с минимальными побочными эффектами.

Ключевые слова: перевязочные средства, производство, ассортимент.

THE ANALYSIS OF THE MODERN MARKET OF BANDAGING MEAN IN UKRAINE

N.V. Khokhlenkova, T.H. Yarnykh, O.N. Kuprijanova

National Pharmaceutical Universiti, Kharkiv

Summary: the analysis of assortment bandaging mean which are presented in the market of Ukraine, from the point of view of their manufacturers, a spectrum of application and assortment groups is spent. On the basis of the spent researches it is shown perspectivity of working out of the new own bandaging mean on basis of natural origin substances which would have knitting, antimicrobial and anti-inflammatory action with the minimum by-effects.

Key words: bandaging mean, manufacture, assortment.